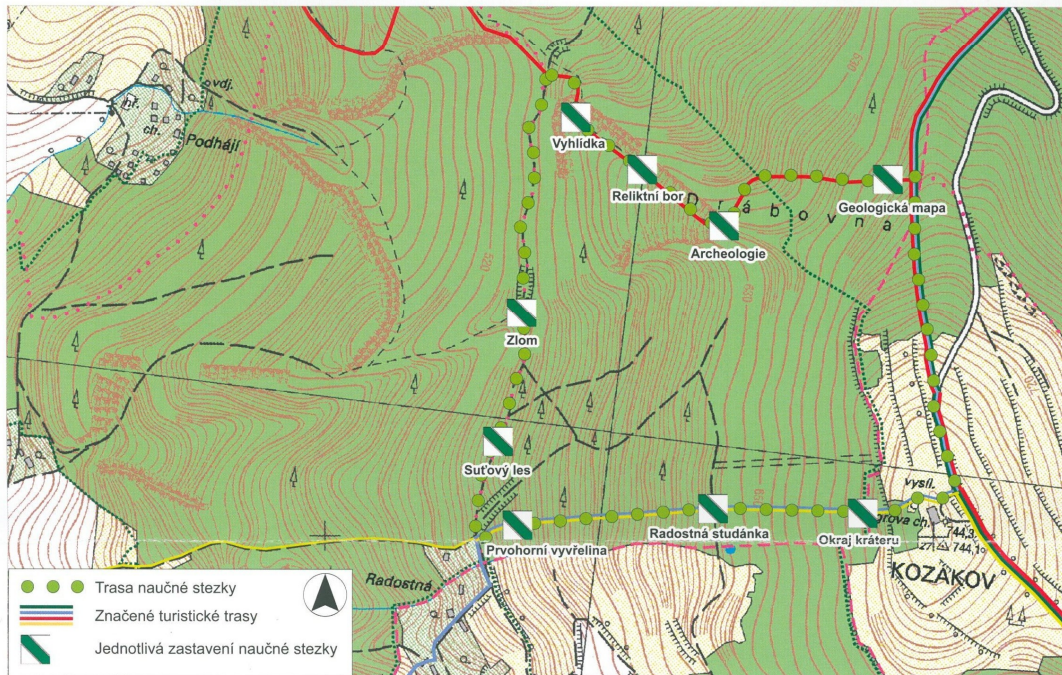

Naučná stezka Kozákov

AOPK ČR - SCHKO Český ráj, Ing. Hana Pourová, Turnov 2015, Kartografické zobrazení - S-JTSK
Datový podklad: © ČUZK, © CEDA 2012; Tématický obsah: © SCHKO Český ráj

0 100 200 300 400 500 m

Typ stezky: okružní, pěší

Doporučený výchozí bod: parkoviště u Riegrovy chaty na vrcholu Kozákova

Délka trasy: cca 3 km

Obtížnost trasy: střední s velkým převýšením, vhodná pro zdatné turisty, nesjízdná pro kočárky a vozíky

Počet zastavení: 9

Téma stezky: převážně geologické s prvky lesnickými, archeologickými, historickými

Předpokládaná časová náročnost: 2 hodiny chůze

NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ PAMÁTKA KOZÁKOV

Vyhlášení: 1985

Výměra: 162,83 ha

Katastrální území: Lestkov, Loktuše, Vesec

Nadmořská výška: 370–744 m (nejvyšší bod)

Údržbu naučné stezky zajišťuje AOPK ČR,
Regionální pracoviště Liberecko,
Správa CHKO Český ráj
Antonína Dvořáka 294, 511 01 Turnov, tel.: 481 321 900
e-mail: ceskyraj@nature.cz; web: ceskyraj.ochranaprirody.cz

Víte, že...

- Kozákov byl činný jako sopka ještě ve čtvrtohorách?
- průměrná roční teplota na Kozákově dosahuje 6 °C?
- sokol stěhovavý při letu střežhlav může dosáhnout rychlosti až 300 km/h?

Děkujeme Vám za to, že

- vracíte pohyblivé prvky po vaší návštěvě do původního stavu
- neničíte ani jinak neznehodnocujete zastavení naučné stezky
- se v národní přírodní památce Kozákov pohybujete pouze po turisticky značených cestách
- odnášíte z přírody své odpadky
- se chováte ohleduplně k okolní přírodě i k ostatním návštěvníkům

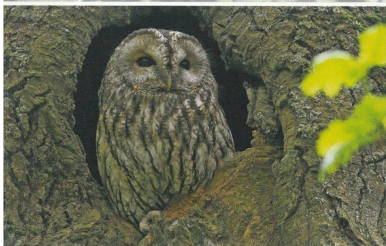
Vydala: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR © 2015 v rámci programu MŽP Posílení návštěvnické infrastruktury v chráněných územích ve správě AOPK ČR.
Text: AOPK ČR, RP Liberecko, SCHKO Český ráj, Jan Mocek • Foto: Jan Mocek, Jiří Štastný
Mapa: SCHKO Český ráj, Hana Pourová • Vytiskl: UNIPRESS, spol.s.r.o. • Náklad: 5000 ks
ISBN 978-80-88076-07-0

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR je státní instituce, která zajišťuje odbornou i praktickou péči o naši přírodu, zejména o chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace a národní přírodní památky. Více na www.ochranaprirody.cz.

Brusnice brusinka

Puštitk obecný

Skalni útvar na Drábovně

Ropucha obecná

Louky na Kozákově

Národní přírodní památka Kozákov

Chrání velmi starý geologický útvar vzniklý sopečnou činností. Je tu naleziště unikátních minerálů – barevných chalcedonů a dalších odrůd křemene, mořských i sladkovodních usazenin, které obsahují velké množství zkamenělin rostlin a živočichů. Jeskyně Babí pec je nejsevernějším místem v Českém ráji, kde byly nalezeny pozůstatky člověka doby kamenné. Kozákov se stal symbolem krajiny Českého ráje s proslulým nalezištěm drahých kamenů.

Trocha geologie

Vrch Kozákov je součástí geomorfologického celku Ještědsko – kozákovský hřbet. Na jeho geologické stavbě se podílejí horniny tří útvarů: od nejstaršího permu přes křídou a po neogén. Základní horninou je permská vyvřelina melafyr hnědočervené barvy (andezitoid), odkrytá těžbou ve Votrubcově lomu na jižní straně Kozákova. Zde se v šesti odkrytých lávových příkrovech nacházejí drahokamové odrůdy křemene (křišťál, ametyst, záhněda), barevné chalcedony (jaspisy, acháty) a další minerály. Drahokamy zde byly těženy od doby Karla IV. Na západní straně Kozákova jsou vrstvy melafyru překryty cenomanskými křemennými pískovci s otisky schránek mlžů. V pískovcích jsou pozoruhodné pseudokraskové jeskyně Babí pec a Kudrnáčova pec a ve skále vytesaná světnička Drábovna. Pod Drábovnou je kaňonovitě Měsíční údolí. Vrcholovou a severní část Kozákova tvoří nejmladší vyvřelina čedič s olivínou (chrysolity) z doby před 6,7 až 3,5 miliony let.

Votrubcův lom

Mocnost vrstev melafyru v lomu dosahuje minimálně 160 m. Ve výrazně odlišených lávových příkrovech jsou obsaženy atraktivní drahokamy. Nejkrásnější jsou umístěny v Národním muzeu, Muzeu Českého ráje v Turnově i Klenotnici v Nové Pace. V lomu se přestalo těžit v roce 1968.

Stará i mladá sopka

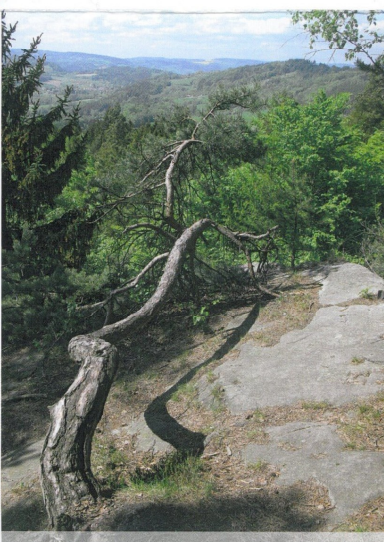
Geologický vývoj Kozákova byl ukončen po saxonském vrásnění v třetihorách, kdy došlo k obnově sopečné činnosti, při které vznikla severní strana Kozákova. Ta je tvořena olivinickým čedičem s typickým sloupcovitým rozpadem a čedičovými tufy. V nich se běžně nacházejí sopečné pumy. Olivinický čedič je nalezištěm vzácného drahokamu olivínu (chrysolitu). Kozákov soutil ještě na rozhraní třetihor a čtvrtihor. Představuje tak jednu z nejmladších sopek Českého masívu.

Radostná studánka

Lýkovec jedovatý

Vyhlička

Netykavka nedůtklivá

Vrápenc malý

Radostná studánka

Vrstevnicový pramen vyvěrající z propustných sutí. Zásobuje pitnou vodou obec Kozákov a unikátní vodní pumpou tzv. trkačem Riegrovu turistickou chatu na vrcholu Kozákova. Trkač je samočinné čerpadlo, které využívá ke svému pohonu rozdíl hydraulických výšek. Drobná sakrální stavba je poutním místem a kulturní památkou.

Drábovna

Jeskyně byly v Českém ráji využívány již od střední doby kamenné. Na Kozákově například v Babí nebo Kudrnáčově peci. Zdejší jeskyně Drábovna byla uměle vytesána. Její původní smysl dosud není znám. Drábovna leží v nejvyšší poloze pískovců Českého ráje.

Krajinná panoráma

Vrchol Kozákova, rozhledna nebo četné vyhlídky na pískovcových skalách poskytují nádherné krajinné scenérie. K přehlédnutí je až jedna čtvrtina Čech. Při dobrém počasí je možno vidět jako na dlaní vrcholy Českého

středohoří, Ještěd, Lužické hory a samozřejmě krajinu Českého ráje s unikátním dvojvrcholem Trosek.

Klimatický předěl

Kozákovsko – Hamštejnský hřbet je i výrazným klimatickým předělem mezi relativně teplým podnebním Českého ráje a chladnějším Horním Pojizeřím.

INFORMACE O NAUČNÉ STEZCE

Naučná stezka Kozákov

byla vybudována z prostředků Ministerstva životního prostředí v programu „Posílení návštěvnické infrastruktury v chráněných územích ve správě AOPK ČR“. Trasa naučné stezky vede po přístupné části národní přírodní památky s značenými turistických a lesních cestách s neočištanými zastávkami. Jednotlivé informační tabule poskytují poutavou formou informace o cenném chráněném území. Jsou použity i pohyblivé hrací

prvky osvětlující pohyb hornin, jejich zlomy i poruchy. Pestrá fotodokumentace a výstižné texty přibližují unikátní geomorfologické jevy, seznamují s typickými rostlinami a společenstvy, neopomíjejí archeologii. Naučná stezka Kozákov byla slavnostně otevřena 21. května 2015. Informace a tiskoviny o ní poskytuje AOPK ČR, regionální pracoviště Liberecko, Správa CHKO Český ráj v Turnově a její informační střediska u Věžického rybníka nebo v arboretu na Hrubé Skále.

Trasa naučné stezky

Naučná stezka je přístupná z několika míst. Doporučeným výchozím bodem je parkoviště u Riegrovu chaty na vrcholu Kozákova. Odtud západním směrem po červeně turistické značce přes jeskyni Drábovnu a na skalní vyhlídku sestoupit na lesní neznačenou svážnou cestu. Po ní východním směrem až pod Radostnou studánku, kde už je lesní zpevněná cesta značena modrou turistickou značkou. NS nepoužívá typickou značku NS šikmý zelený pruh v bílém poli, vzhledem k dostatečnému značení a přístupnosti cest.